

PRESES APSKATS

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

13-09-2024

Preses apskatā:

Informācija laikrakstā "Laiks" par LNB 105. dzimšanas dienas svinībām un 10 gadi kopš darba jaunajā ēkā; LNB noritējis grāmatu lasīšanas maratons "Grāmatons 2024"; ar LNB Atbalsta biedrības projekta "Iedvesmas bibliotēka" atbalstu labiekārtota bērnu un jauniešu lasītava Smiltenes novada Blomes bibliotēkā; LNB Atbalsta biedrības vadītāja Karina Pētersone 20. septembrī piedalīsies LTV raidījumā "Daudz laimes jubilār!"; Ulbrokas bibliotēka Ulbrokas bibliotēka piedalījies LNB projekta "EU4Dialogue: mazināt plaisas ar kultūras un izglītības palīdzību" aktivitātēs; Latvijas publiskās bibliotēkā vasarā organizē daudzveidīgas lasīšanas aktivitātes un septembrī Dzejas dienas pasākumus; laikrakstā "Druva" intervija ar Cēsu Centrālās bibliotēkas direktori Lāsmu Vasmani - Mašinu.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem.

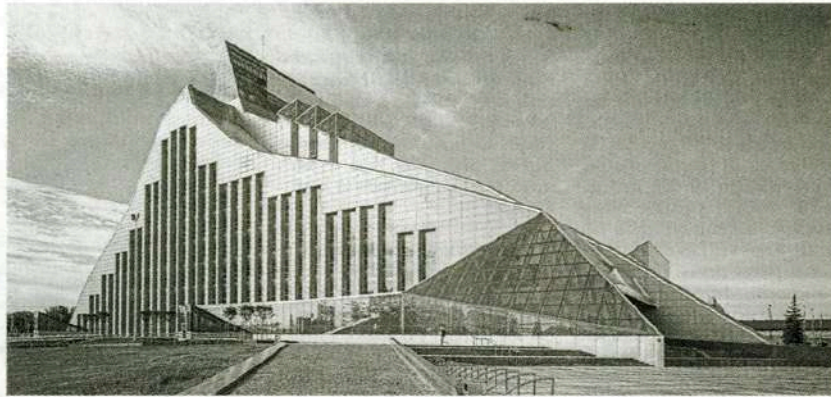
MARTA
DZIĻUMA

Svinēs Latvijas Nacionālās bibliotēkas un tās ēkas dzimšanas dienu

29. augustā Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) atzīmē dubultu svētku dienu: aprit 105 gadi kopš tās dibināšanas (1919) un 10 gadi, kopš lasītājiem pieejama bibliotēkas jaunā ēka – lielākā publiskā kultūras jaunbūve Latvijā, kuras autors ir pasaulē pazīstamākais Latvijas izcelsmes arhitekts Gunārs Birkerts (Gunārs Gunivaldis Birkerts, *Gunar Birkerts*, 17.01.1925. Rīga–15.08.2017. Nidema, Bostonā).

Bibliotēka šos svētkus svin kopā ar tās plašo auditoriju, kurū veido visu paaudžu lasītāji un bibliotēkas resursu lietotāji. 31. augustā bibliotēkas ēkā visus interesentus gaida izglītojoši izklaidējoša programma: gan aktivitātes ģimenēm, gan diskusijas par arhitektūru un mūzikas ierakstiem, gan zinātnes eksponācijas apskate un pat kasešu cilpu darbnīca.

Pirms desmit gadiem bibliotēkas ēkas inaugurācijas ceremonija notika tieši LNB dzimšanas dienā, 29. augustā, bet ēkas tapšanas ceļš mērāms divdesmit piecu gadu garumā. Savu iespēju robežās šo procesu veicināt mēģinājuši kopumā 11 kultūras ministri, tika panākts UNESCO atbalsts (1999), dibināta un joprojām aktīvi darbojas bibliotēkas Atbalsta biedrība (1998). Pēc atklāšanas 2015. gadā LNB bija ES prezidentūras mājvieta, 2023. gadā LNB ēka tiek iekļauta

Valsts nozīmes kultūras pieminekļu reģistrā.

Godinot arhitekta Gunāra Birkerta piemiņu un gatavojoties viņa simtgadei, kurā tiks atzīmēta jau pēc dažiem mēnešiem, 2025. gada janvārī, bibliotēkas dubultās jubilejas programmā īpaša vieta atvēlēta arhitektūras meistaram.

Tiks atklāta jau trešā Birkertam veltītā kamerizstāde "Arhitekts Gunārs Birkerts – Itālijas gadi", kuras centrā – viņa īpaši profesionālā un ģimeniskā saikne ar Itāliju. 1969. gadā Birkerts nopirka un atjaunoja nelielu māju etrusku laika Itālijas vidienes pamestā kalnu ciematā Cīvita di Banjoredžo (*Civita di Bagnoregio*). Vēsturiskā ēka uz

klints malas joprojām ir Birkertu ģimenes atvaļinājumu vieta. Tagad Cīvita di Banjoredžo ir populāra vasaras dzīves vieta un tūristu galamērķis. 1976. gadā

četrus mēnešus Gunārs Birkerts bija rezidējošais arhitekts Amerikas arhitektūras akadēmijā Romā, kuru trīs gadu desmitus vadīja Birkerta kolēģe un vēl

viena ASV praktizējoša latviešu arhitekta Astra Zarīna. Izstādē uzzināms arī par arhitekta vērienīgo projektu stadionam Venēcijā 20. gadsimta izskaņā un darbu kopā ar pasaules arhitektūras zvaigznēm Aldo Rosi, Ričardu Rodžersu, Ralfu Erskinu, Roberto Gabeti, Bruno Zevi un Leonu Krīru, strādājot pie daudzfunkcionālu centru projektiem Florencē un Turīnā.

Notiks arī publika diskusija "Nacionālās bibliotēkas ēka – Rīgas vietzīme un kultūrvietā", tajā dalībnieki atskatīsies uz ilgo Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas tapšanas ceļu no 1989. līdz 2014. gadam. Sarunā tiks akcentētas LNB ēkas vērtības un nozīme Eiropas, Baltijas, Latvijas un Rīgas kontekstā. Sarunā piedalīsies Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks, Latvijas Nacionālās bibliotēkas izpilddirektore Dzintra Mukāne, arhitekti Nita Apšīte un Mārcis Mežulis, publicists un kontemplācijas skolotājs Ilmārs Latkovskis. Sarunu vadīs LNB padomnieks arhitektūras un kultūrpolitikas jautājumos, *Dr.h.c.arch.* Jānis Dripe.

Šajās bibliotēkas jubileju svinību dienās uz savu četrdesmit sešus gadus ilgušo darba mūžu atskatās ilggadējais Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors, un, sākot ar septembri, bibliotēkas vadību pārņēms Dagnija Baltiņa.

Avots: Laiks

Datums: 31-08-2024

Iepazīst literatūru un saņem balvas

Augusta otrajā pusē Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notika "Grāmatons 2024" noslēguma pasākums. No 280 iesūtītajiem darbiem tilzēnietis ARVIS PUGAČS bija viens no 53 veiksmīgajiem, kuri saņēma balvas no akcijas sponsoriem.

Tilzas bibliotēkas lasītājs Arvis vasarā cītīgi lasīja grāmatas, pildīja radošos uzdevumus un piedalījās izdevniecības "Latvijas Mediji" organizētajā akcijā "Grāmatons 2024". Šovasar viņš izlasīja 22 grāmatas, no kurām visvairāk patika Ingo Zīgnera grāmatas par mazā pūka Kokosrieksta dažādiem piedzīvojumiem. Arvis izlasījis visas šīs sērijas grāmatas. "Patik lasīt par dabu, dažādiem eksperimentiem un petījumiem. Uzdevumu pildīšana grūtības nesagādāja, bija interesanti. Dalībai akcija vajadzēja sūtīt fotogrāfijas, piemēram, grāmatas lasīšana mežā. Interesantākais no visiem uzdevumiem šķita partaņi par kādu pasaku varoni. Izvēlejos kļūt par pelēnu Riko no Evijas Gulbes grāmatas "Koko un Riko piedzīvo-

jumi", atklāj Arvis, kurš akcijā šogad piedalījās pirmo reizi. Arī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) viņš pabija pirmo reizi. Noslēguma pasākums patika, tas notika LNB jumta korē, kur aiz stiklotajām sienām paveras skaists skats uz Rīgu.

Katrs pasākuma dalībnieks saņēma balvas. Arvis mājās atgriezās ar vairākām sponsoru dāvanām – žurnāla "Lielais detektīvs" abonementu nākamajam gadam, dāvanu karti no "Līgatnes dabas takām", uz kuriem kopā ar ģimeni dosies tuvākajā laikā, kā arī dažādām kancelejas precēm, kas noderēs skolai. Taujājot Arvim par to, vai piedalīsies akcijā nākamajā gadā, atskanēja skaļš: "Jā! Kāpēc gan ne?" Viņš iesaka arī citiem bērniem un jauniešiem piedalīties akcijā, jo ir interesanti pildīt uzdevumus un rakstīt domas par grāmatām. Šogad Arvis uzsāks skolas gaitas Tilzas pamatskolas 3.klasē. No mācību priekšmetiem viņam vislabāk patiek sports, dabaszinības, vizuālā māksla un sociālās zinības. Aktīva ir arī ārpusstundu dzīve – Arvis dzied skolas korī un ansambli, apmeklē treniņus Balvu karate klubā, šogad uzsāks mācības Balvu

Čaklais lasītājs. Lai piedalītos "Grāmatonā 2024", vajadzēja izlasīt sešas grāmatas un uzrakstīt par tām savu vērtējumu.

Muzikas skolā. "Gribētu, lai vasaras brīvlaiks ir vēl garāks, taču skolā var satikt draugus, kas arī ir labi!" teic tilzēnietis.

Foto - no peisoniga arhīva

Avots: Vaduguns

Datums: 27-08-2024

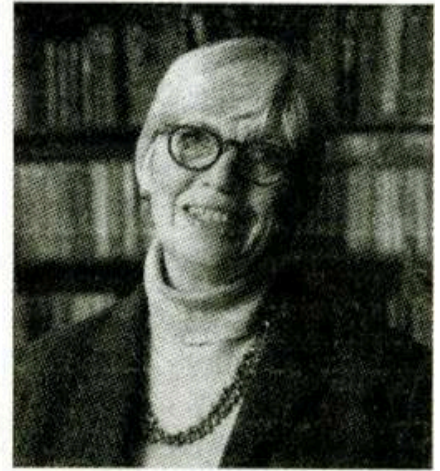
Daudz laimes, jubilār!

LTV1 ciklā 20. septembrī pie Andreja Volmāra viesosies Kārīna Pētersone.

Noformulēt vienā vārdā, kas ir Kārīna Pētersone, ir liels izaicinājums. Un kā gan ne? – ja citiem ir viena profesija, viena specializācija, tad Kārīnai to ir teju kartotēka: angļu filoloģe, pasniedzēja, tulkotāja, politiķe un kultūras darbiniece. Savulaik bijusi ministre gan kultūras jomā, gan sabiedrības integrācijas lietās un arī 7. un 9. Saeimas deputāte. Ir vadījusi Latvijas institūtu, bijusi Saeimas ģenerālsekretāre, Rīgas Latviešu biedrības Domes locekle, Aleksandra Čaka biedrības un Ojāra Vācieša biedrības biedre. Ja visu to aptver, šķiet, visprecīzāk būtu Kārīnu Pētersoni dēvēt par sabiedris-

ku darbinieci, jo viņa, balstoties mūsu nacionālās kultūras pirmsākumos (jaunlatviešu tradīcijā), ir darbojusies ļoti dažādās (mums visiem nozīmīgās jomās).

Kārīna ir no cilvēkiem, kurai ir redzējums, kā lietām notikt. Amati nav viņas pašmērķis, arī politikā viņa savulaik nokļuva gluži nejauši – Latvijas PSR Augstākās Padomes prezidija vadītājam Anatolijam Gorbunovam vajadzēja gudru, valodas protošu palīdzi, un tā jaunā Kārīna, izcilā dramaturga un Dailes teātra režisora Pētera Pētersona meita un pirmās Latvijas brīvvalsts lugu autora, rakstnieka Jūlija Pētersona mazmeita, nokļuva nu jau vēsturiski nozīmīgu notikumu virpulī, 1991. gada puča laikā demonstrējot dros-

mi un spēju racionāli reaģēt ārkārtas situācijā. Vēlāk viņa par šo laiku sarakstīs grāmatu. Patlaban Kārīna Pētersone ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības vadītāja, joprojām – dažādu kultūras biedrību un sabiedrisku projektu valdēs. Saruna ar viņu allaž izdodas! Kārīnai ir daudz, ko pastāstīt gan par savas kultūrvēsturiski nozīmīgās dzimtas, gan visas Latvijas notikumu aizkulisēm.

Apkopoja Ieva Valtere

Avots: Laimīgā Programma
Datums: 16-09-2024

Iedvesmas bibliotēkā bērniem atklāj īpašu lasītavu

Lasiet 7. lpp.

Nepacietīgi gaidīto Blomes bibliotēkas jauno, pārbūvēto lasītavu arī tās tuvākie kaimiņi, vietējās pamatskolas skolēni, ieraudzīja tikai atklāšanas dienā, tāpat kā viesi, arī Smiltenes novada domes priekšsēdētāja pienākumu izpildītāja Astrīda Harju (tumšajā kleitā vidū). Daudziem bērniem, ieraugot pārmaiņas, acis bija platas.

FOTO: SANDRA PĒTERSONE

Iedvesmas bibliotēkā bērniem atklāj īpašu lasītavu

Vakar, 9. septembrī, skaisti svētki tika nosvinēti Smiltenes novada Blomē, – tur pēc remonta svīnīgi atklāja pārbūvēto un labiekārtoto Blomes bibliotēkas lasītavu bērniem un jauniešiem.

"Ziemeļlatvija" jau rakstīja, ka iespēja modernizēt Blomes bibliotēkas bērnu lasītavu radās, piesaistot plānotajiem darbiem projekta "Iedvesmas bibliotēka" atbalstu. Smiltenes novada bibliotēka 2023. gadā sagatavoja pieteikumu šī projekta konkursam un saņēma "zaļo gaismu", – Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Atbalsta biedrība izraudzījās četras Iedvesmas bibliotēkas 2024, kuras varēs īstenot savas idejas par mūsdienīgām pārmaiņām bibliotēku telpās, un viena no tām ir Blomes bibliotēka.

"Iedvesmas bibliotēka" ir LNB Atbalsta biedrības projekts, kas palīdz uzņēmīgiem bibliotekāriem un pašvaldībām viņu centienos īstenot vērienīgas pārmaiņas un veidot mūsdienīgu un pievilcīgu vidi Latvijas bibliotēkās. Projektam "Iedvesmas bibliotēka" Blomes bibliotēkas vadītāja Evita Bormane pieteica savu viziju par jaunu lasītavas iekārtojumu – modernu un mājīgu radošu-

ma izpausmes vietu bērniem un jauniešiem. Lasītavas interjera dizainu radīja un bibliotēku konsultēja projekta "Iedvesmas bibliotēka" eksperte – arhitekte Nita Apsīte.

Lasītavā ir veikts remonts, izgatavotas īpaši bērnu vajadzībām projektētas, videi draudzīgas mēbeles, iegādāts interaktīvais ekrāns, ko bērni var gan izmantot mācību procesā, gan spēlēt spēles. Galvenais telpas akcents ir oriģināla, daudzfunkcionāla mēbele divos līmeņos jeb stāvos ar kāpnēm, plauktiem un nišām, kur lasīt, atpūsties, spēlēt vai fiziski izkustēties. Tā var kļūt par vietu vienatnei ar grāmatu, skatuvi vai improvizācijas laukumu.

"Lasītavā izmainīts ir faktiski viss, – ir jauna grīda, griesti, sienas, mēbeles. Tas, kas ir palicis, ir tikai grāmatas. Bērni jauno lasītavu gaidīja, pat mēģināja kaut ko saskatīt no ārpusē caur loga stiklu. Pirmo reizi viņi to ieraudzīja tikai šo pirmdien, atklāšanas svētkos, un tie viņiem bija svētki ar ballīti – diena viņiem ar pasaku tēliem (aģentūru "OLEE" – redakcijas piezīme), piepūšamajām atrakcijām skolas pagalmā un lielo svētku kūku, "Ziemeļlatvijai" stāsta Evita Bormane.

Lasītavas atklāšanā viņa arī saņēma visvairāk paldies vārdus par savu ieguldījumu, par mājīgu un mūsdienīgu padarot vietu, kas jau tā Blomes pamatskolas skolēniem ir viena no mīļākajām skolā, un rosinot viņu lasītpraksi. Bibliotēka atrodas vienā ēkā ar Blomes pamatskolu, un jaunā lasītava, tāpat kā līdz šim, tiks izmantota arī mācību procesam. Modernizētajā lasītavā plānots rīkot arī pasākumus, seminārus, meistarklases un nodarbības.

Projektu par lasītavas modernizāciju īstenoja Blomes bibliotēka sadarbībā ar Smiltenes novada bibliotēku, Blomes pagasta pārvaldi, LNB Atbalsta biedrību un arhitekti Nitu Apsīti, pateicoties LNB Atbalsta biedrības ziedotāju un SIA "Latvijas Finieris" atbalstam, un Smiltenes novada pašvaldības līdzfinansējumam. Telpas remontdarbus un mēbeļu izgatavošanu veica vietējais uzņēmums SIA "Probild".

Blomes bibliotēkas jaunās lasītavas atklāšanā kopā ar Smiltenes novada pašvaldības vadību, Blomes un Smiltenes pagastu apvienības pārvaldnieku Gaidi Bogdanovu, Smiltenes novada bibliotēkas un Blomes pamatskolas kolektīvu un citiem

Blomes bibliotēkas bērnu lasītavas modernizācija bija sens sapnis gan šīs bibliotēkas bijušajai vadītājai, tagad Smiltenes novada bibliotēkas vadītājai Intai Mežulei (no kreisās), gan tagadējai Blomes bibliotēkas vadītājai Evitai Bormanei. Viņas lielāko paldies atklāšanas svētkos saņēma grāmatu lasītāji bērni.

FOTO: SANDRA PĒTERSONE

viesiem bija arī LNB Atbalsta biedrības direktore Karina Pētersone. Sarunā ar "Ziemeļlatviju" viņa uzsvēra, ka bērnu lasītpraksi un lasītpraksi šobrīd ir viens no aktuālākajiem jautājumiem ne vien bibliotēkās, bet arī visā sabiedrībā un projekts "Iedvesmas bibliotēka" to

palīdz veicināt – bibliotēkās, kur pārmaiņas piedzīvojušas bērnu un jauniešu lasītavas, lasītāju skaits pieaug pat vairākas reizes.

Vairāk foto no Blomes bibliotēkas jaunās lasītavas atklāšanas – www.ziemeļlatvija.lv.

— Sandra Pētersone

Avots: Ziemeļlatvija
Datums: 10-09-2024

Bibliotēka kā kopienas kultūras telpa – atceramies un pieprasām!

21. augustā Ulbrokas bibliotēka piedalījās Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta “EU4Dialogue: maināt plaisas ar kultūras un izglītības palīdzību” (“EU4Dialogue: improving exchanges across the divide through education and culture”) rīkotajā aktivitātē ar mērķi uzlabot ES kā dialoga veicinātāja atpazīstamību konfliktu reģionos, veicinot konfliktu skarto reģionu iedzīvotāju iesaisti izglītības un kultūras aktivitātēs. Latvijas Nacionālās bibliotēkas aktivitāšu mērķis ir stiprināt bibliotēku kapacitāti projekta mērķa reģionos. Visu aktivitāšu pamatā ir bibliotēku kā kultūras apmaiņas telpu koncepts, vienuviet pulcējot gan profesionāļus, gan kopienas locekļus un nodrošinot pakalpojumus, kas iesaista visas sabiedrības grupas un attīsta to empātiju, virzoties uz konfliktu risināšanu. Caur izglītojošām programmām un Latvijas bibliotēku nozares speciālistu pieredzes nodošanu tiek nodrošināta bibliotekāru, studentu un kopienas locekļu profesionālo prasmju attīstība un veicināta sadarbības pieredze.

S tarptautiskā projekta “EU4Dialogue: improving exchanges across the divide through education and culture” dalībnieki no Armēnijas un Gruzijas. Ulbrokas bibliotēka, 2024. gada 21. augusts.

2024. gada augusta projekta aktivitāte – otrā vasaras skola. Tēma “Library as a community cultural space” (“Bibliotēka kā kopienas kultūras telpa”). Latvijā mācību un pieredzes apmaiņā kopskaitā ieradusies divdesmit bibliotekāri no Armēnijas un Gruzijas. Šodienas darba kārtībā sarunas par vietējās kopienas kultūrvides izpēti, novadpētniecības darbu Ulbrokas un Salaspils bibliotēkās, viesu uzstāšanās laikā – Armēnijas vēsturiskās atmiņas un sabiedrības izglītošanas aktualitāte. Darba programmas moderatore Ulbrokas bibliotēkas kultūras projektu vadītāja Liegā Piešiņa.

Projekta dalībnieki no minētajām valstīm dienu iesāka ar Ulbrokas bibliotēkas apskati un sarunu ar Ulbrokas bibliotēkas vadītāju Daigu Brigmani par bibliotēkas pētniecisko darbu ar kopienu un vietējās apkaimes un novada vēstures dokumentēšanas nepieciešamību, publicitātes iespējām un kultūras telpas kopumu īstenotajos projektos.

Dokumenta unikalitāte un zināšanu brīvība ir domāšanas veids un sajūta, kas atbilst bibliotēku dzīvesveidam un būs aktuāla arī nākotnē. Ir svarīga dokumenta un informācijas izguves iespēja, pieejamība un formu daudzveidība.

Lekciju sadaļā uzstāšanos uzsāka Salaspils novada bibliotēkas galvenā bibliogrāfe Baiba Īvāne ar stāstījumu par savas ģimenes pieredzi pārraiņu laikos Latvijā. Uzstāšanās laikā lektore pievērsās novadpētniecības plānošanas, prioritāšu noteikšanas tēmai, kas cieši saistīta ar novadpētniecības krājuma iedzīvināšanu un sabiedrības iesaisti. Baiba Īvāne runāja par to, kā bibliotēkai uzturēt savu novadpētniecības krājumu (grāmatas, vietējo presi, neiespiestas materiālus) un veidot uzziņu krājumu jeb novadpētniecības sadaļas ierakstus, vienlaikus atspoguļojot Salaspils bibliotēkas vēstures faktus un apkopotos materiālus par pašu novadu, kas veidoti pēc Latvijas bibliotēku novadpētniecības darba vadlīnijām. Minēta arī virtuālā kolekcija “Pierīgas bibliotēku pirmssākumi”, kurā uzskaitīti arī Ulbrokas bibliotēkās svarīgākie vēstures fakti.

Vieslekcijā par pagātnes atceri un nākotnes izglītošanu uzstājās Anna Kazarjana (*Anna Kazaryan*), Armēnijas genocīda muzeja darbiniece. Lektore stāstījumā atklājās Armēnijas vēsturisko robežu maiņas, armēņu masu slepkavības, nāves marši un piespiedu islamizācija Osmaņu impērijas ietvaros. Genocīda laikā vispirms iznīcināti vīrieši, pēc tam – inteliģence. Palikuši tikai sievietes, bērni un veci cilvēki, kuri arī izsūtīti uz Sīrijas tuksnesi. Šajos notikumos izdzīvojušie par to stāstījuši videoierakstos un rakstītajās liecībās. Genocīda noziegumi atainojas personīgos

stāstos, fotogrāfijās un artefaktos. Muzeja bibliotēkas krājums aptver 47 000 vienību – vēsturisko literatūru un grāmatas par genocīdu kā armēņu, tā svešvalodās, retos izdevumus, upuru un aculiecinieku atmiņas.

Abas uzstāšanās atainoja bibliotēku nozīmību vēstures notikumu atcerē, un katra klātesošā pārlicība ir izsakāma divos vārdos “atceramies un pieprasām!”. Izprotami un pašsaprotami, lai ikviens cienītu vēsturisko atmiņu, kultūru un valodu! Jo īpaši dienā, kad atceramies “Baltijas ceļa” 35. gadadienu, kas norisinājās 1989. gada 23. augustā, kad aptuveni divi miljoni Baltijas iedzīvotāju sadevās rokās, rosīnot nākamā gada 4. maijā pieņemt deklarāciju “Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu”.

Noslēgumā viesiem tika dāvināti Ropažu novada pašvaldības sarūpēti suvenīri. Neizpalika savstarpēji draudzības un sirsnības apliecinājumi un laba vēlējumi turpmākajam darbam.

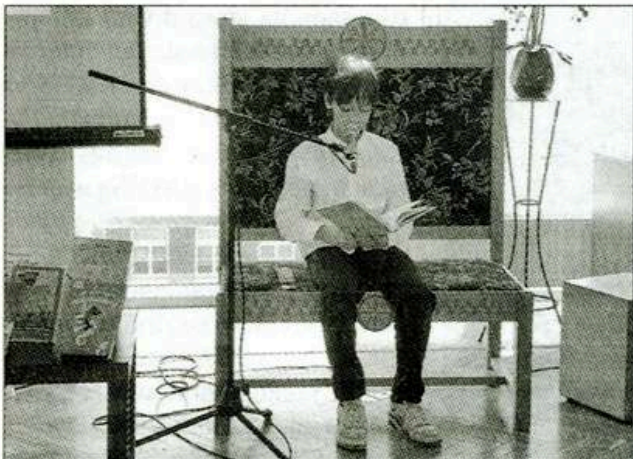
Jau mazliet citā noskaņā, bet saglabājot patiesības mirkli, piedāvājām ciemošanos un pusdienas “Krīvu sētā”. Saimnieces Džuljetas Āboliņas kara laika stāsts par mājām un Āboliņu dzimtu projekta dalībniekus rosina jaunām sarunām un pārdomām par viensētas un stāstu kopumu, par izglītošanos un daudzveidību patiesības izvērtēšanā.

Ieva Mūrniece, Daiga Brigmane,
Ulbrokas bibliotēka
2024. gada 22. augusts

Rēzeknē notiks Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību Latgales starpfināls

Publicitātes foto

Rēzeknes reģiona čempions – Gustavs Teicāns no Rēzeknes sākumskolas

5. septembrī plkst. 11.00 Rēzeknes Nacionālo biedrību kultūras namā norisināsies Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību 3. kārtā, kurā piedalīsies deviņi skolēni no Latgales.

Šogad pirmo reizi Skaļās lasīšanas vēsturē notiek arī starpfināls, un uz Rīgu uz Nacionālo finālu 5. oktobrī dosies nevis 30, kā ierasts, bet 18 dalībnieki. Līdz ar to šajā starpfinālā tiks noskaidroti trīs Latgales čempioni, kuri oktobrī turpinās sacensības pēdējā, noslēdzošajā kārtā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Starpfinālā piedalīsies deviņi skolēni, kuri ir čempioni savā reģionā: Augšdaugavas reģiona čempions Bernards Čamāns (mācās Ilūkstes Raiņa vidusskolā); Balvu reģiona čempione Lauma Žagare (mācās Rugāju vidusskolā); Daugavpils pilsētas čempione Elizabete Mozumača (mācās Daugavpils Vienības pamatskolā); Jēkabpils reģiona čempione Evelīna Novikova (mācās Salas vidusskolā); Krāslavas reģiona čempione Liene Matjušonoka (mācās Dagdas vidusskolā); Līvānu reģiona čempions Mikus Jankovskis (mācās Līvānu 1. vidusskolā); Ludzas reģiona čempione Emija Šteinberga-Šternboka (mācās Ludzas pilsētas vidusskolā); Preiļu reģiona čempione Annija Pastare (mācās Preiļu 1. pamatskolā); Rēzeknes reģiona čempions Gustavs Teicāns (mācās Rēzeknes Sākumskolā).

Ar muzikāliem priekšnesumiem pasākumu kuplinās jaunā un talantīgā dziedātāja, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas studente Laura Svikša. Pasākuma norise un konkursa dalībniekus iedrošina noskaņas radīšana tiks nodota Komunikāciju dizaina studijas vadītājas, iedvesmotājas Ivetas Graudiņas rokās, informē Nacionālo Skaļās lasīšanas sacensību Rēzeknes reģiona kuratore Sanita Aļberhta. ▣

Avots: Vietējā Latgales Avīze

Datums: 30-08-2024

Vakars mūzeja krātuvē

LaPa mūzejs aicina aplūkot “neredzamos” priekšmetus

10. septembrī aicinām apmeklēt mūzeja krātuvi un iepazīt rūpīgi glabāto pasaules latviešu mantojumu.

Mūzejā “Latvieši pasaulē” apkopojam priekšmetus, fotogrāfijas un stāstus par izceļošanu no Latvijas un dzīvi latviešu diasporā. Latviešu kopienas ārpus Latvijas pastāv jau gandrīz 200 gadu, joprojām saglabādamas latvisku dzīvesveidu. Mūzeja kolekcija glabā liecības par latviešiem Sibīrijā, Brazīlijā, Amerikā un daudzās citās vietās. Šo liecību glabāšanai vajadzīgi specifiski apstākļi, tāpēc apmeklētājiem mūzeja krātuve pieejama tikai īpašos gadījumos.

Kā notiks “Vakars mūzeja krātuvē”?

Mūzeja krājuma glabātājas vadībā piedāvāsim aplūkot izstādēs neredzamus priekšmetus un uzzināt to aizraujošos stāstus. Pastāstīsim, kā vācam liecības par pasaules latviešiem

un parādīsim, kā tās saglabājam nākamām paaudzēm.

Tikšanās notiks 10. septembrī mūzeja “Latvieši pasaulē” krātuvē Latvijas Nacionālās bibliotēkas telpās Rīgā, Mūkusalas ielā 3. Krātuvi apmeklēt iespējams tikai iepriekš piesakoties. Dalība brīva.

LaPa mūzejs
pasakumi@lapamuzejs.lv

Vasara aizritējusi lasīšanas veicināšanas zīmē

Lai rosinātu bērnus vasaras brīvlaikā lasīt grāmatas, Ugāles bibliotēkā norisinājās akcija "Labākais vasaras lasītājs". Akcijā piedalījās 23 bērni, kopā izlasot nedaudz vairāk par 250 grāmatām.

15 čaklākie lasītāji septembra otrajā nedēļā dosies uz Pārventas bibliotēku, lai piedalītos spēlē "Izlausnās no Tumsas pils". Šī akcija pierādīja, ka bērniem ir nepieciešams neliels pamudinājums, lai lasīšanai pievērstos vairāk un to neuzskatītu par apgrūtinājumu. Akcijai bija laba atsaucība, un mums liels gandarījums par paveikto.

Jūlija beigās Ugāles pagastā norisinājās Ugāles pagasta svētki "Es piederu vasarai", kuros piedalījās arī Ugāles bibliotēka. Telti "Tavs sencis to zina" varēja piedalīties dažādās ar novadpētniecību saistītās aktivitātēs: salikt puzzles ar seno ēku attēliem, iepazīties ar ugālnieku senvārdu vārdnīcu, Ugāles kartē atzīmēt senās ēkas. Tā kā aktivitātes guva lielu atsaucību, tad turpmāk Ugāles bibliotēkas 1. stāvā šīs spēles būs pieejamas katru dienu. Aicinām ikvienu pārbaudīt savas zināšanas par Ugāles vēsturi!

Sakām sirsnīgu paldies ikvienam ugālniekam un Ugāles viesim, kurš pagasta svētku laikā apmeklēja bibliotēkas telti "Tavs sencis to zina" un piedalījās mūsu radītajās aktivitātēs!

Dace Krūze

Ugāles bibliotēkas darbinieces Inese Rumpa (pa kreisi) un Māriete Krūze.

DACES KRŪZES ARHĪVA FOTO

Avots: Ventspils Novadnieks

Datums: 10-09-2024

Sveiks, Septembrī!

Vangažu pilsētas bibliotēka ir aizvadījusi ļoti krāsainu un bagātīgu vasaru. Paldies mūsu lasītājiem, gan lieliem, gan maziem, par dalību dažādajās aktivitātēs. Vasaru noslēdzām ar izstādi "Mans mīļākais grāmatu varonis", kas tapa jūlija zīmējumu konkursa "Mans mīļākais grāmatas varonis" rezultātā. Paldies visiem dalībniekiem par krāšņajiem zīmējumiem.

Visnotaļ raibs vasaras notikums bija "Lielā puzzle cīņa: gudrības izrāviens"! Tā tik bija karsta, neatlaidīga, jautra un pozitīva cīņa, kas bija jūtama Vangažu pilsētas bibliotēkas telpās 3., 10. un 17. jūlijā. Paldies visiem dalībniekiem par azartisko dalību.

Aktīvi ir uzsākta arī jaunā "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2024" programma! Joprojām nav par vēlu uzsākt lasīt grāmatas, tāpēc aicinām iepazīties ar šā gada kolekciju bērniem, jauniešiem (<https://ej.uz/bjz2024>) un vecākiem (<https://ej.uz/vz2024>), esam pārliecināti, ka ikkatrs spēs atrast sev sirdij tīkamu tēmu.

Septembrī aicinām lasītājus apmeklēt "Dzejas dienu 2024" pasākumu "Dzeja dejo", kas norisināsies 14. septembrī plkst. 10.45 Ceremoniju zālē Meža ielā 1. Kā jau ierasts, arī šogad sagaidīsim Dzejas autobusu – dzeju pieturās. Vangažu

pieturā – dzejas nesēji režisora novadnieka Toma Treiņa vadībā. Šis būs ceturtais ceļojums pa Ropažu novada literāro domu lielceļiem Garkalne–Vangaži–Ropaži–Zaķumuiža–Saurieši–Ulbroka.

Neizpaliksim bez literatūru popularizējošajām izstādēm. Aicinām skolēnus aplūkot izstādi "Uz skolu", kas veltīta skolas un mācību tēmai, iepazīt Mirdzas Kļavas daiļradi izstādē "Pastāsti pasaku", atzīmējot viņas simto dzimšanas dienu! Pieaugušos aicinām aplūkot izstādi "Lasītākās grāmatas vasarā" un rudeniņo noskaņu papildināt ar kādu lielisku dzejas krājumu no izstādes "Dzeja dejo". Un, protams, aicinām ielūkoties arī jaunieguvumu izstādē (grāmatas vari pasūtīt un rezervēt bibliotēkas elektroniskajā katalogā <https://ej.uz/VPBekatalogs>).

Vangažu pilsētas bibliotēkas
kolektīvs

Avots: Tēvzemite

Datums: 06-09-2024

Pusotru mēnesi Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore amatā ir Lāsma Vasmane-Mašina. Saruna par darbu savā kolektīvā, bibliotēku šodien un nākotni.

SARMĪTE FELDMANE, teksts un foto

- Mans darbs nav tikai Cēsu Gaismaspīlī, tās aptver visas novada bibliotēkas un Cēsu Valdemāra bibliotēku. Rūpes jātur par 25 bibliotēkām, kopā esam vairāk nekā 50 darbinieku.

- Kāda bija pirmā problēma, kuru nācās risināt direktores amatā?

- Trešā stāva tualetē bija saplīsis papīra turētājs un vajadzēja tieši tādu, kas der piegādātajam papīram. Saimnieka bibliotēkā vairs nebija. No septembra ar saimnieciskiem jautājumiem nodarbojas pašvaldības Komunālā nodaļa, ar ēkas apsaimniekošanu "CdzP". Tagad ar problēmām jāvērsas pie viena vai otra. Sonedēļ iesprūda durvis, Komunālās nodaļas darbinieki dažu stundu laikā salaboja. Par pagastu bibliotēku telpām rūpējas pagastu dienesti. No radošā darba esmu pārgājusi uz praktisko, tas ir izaicinājums, jo pēc dabas esmu mūžu ķērāja, māksliniece, mūziķe. Pamazām kļūstu praktiska.

- Vai novada bibliotēkas gaida kādas pārmaiņas?

- Vecpiebalgas bibliotēkai būs jūrgi. Turpmāk tur strādās viens bibliotekārs. Divi darbinieki turpmāk būs vien Taurenē, jo tur bibliotekāres sniedz arī Valsts un pašvaldību vienotā klientu apkalpošanas centra pakalpojumus, un Priekuļos, kur ir daudz lasītāju un apmeklētāju. Doma bija Nītaures bibliotēku pārcelt uz pirmo stāvu, bet to nedarīs. Ieriķu bibliotēka nākotni saista ar bijušās dzelzceļa stacijas ēku, jo šobrīd esošās telpas ir par mazām. Priekuļu bibliotēkai ir brīnišķīgas telpas, nav nepieciešamības pārcelties, lai gan tās piedāvājums ir.

Ja bibliotēkā ieciet, paņem grāmatu, tad nav vajadzīgas plašas telpas, bet aizvien biežāk cilvēki nāk uz bibliotēku strādāt. Arī mūsu bibliotēkas zāli cēsnieki izmanto katru dienu, pierakstās un rezervē laiku, lai klusumā vadītu sarunas, lekcijas, piedalītos apspriedēs. Tie, kuri strādā attālināti, izmanto iespēju un telpas bez maksas. Atnāk arī skolotājs ar skolēnu, te notiek konsultācija. Tā nav Cēsu, tā ir pasaules tendence, kad bibliotēkas izmanto ikdienas darbā. Te taču ir labāk nekā mājās virtuvē. Bibliotēka par nodokļu maksājātu naudu nodrošina pakalpojumus.

- Jādomā par nākamā gada budžetu, zinot, cik plāns pašval-

Būt Cēsu Gaismaspīls direktorei

dību maciņš.

- Vislielākā problēma visās Latvijas bibliotēkās ir naudas trūkums grāmatām. Pēdējos trīs gados atvēlētais finansējums mums nav mainījies, bet grāmatu cenas krietni palielinājušās. Vai pašvaldība varēs atļauties piešķirt vairāk naudas, lems deputāti. Patlaban nespējam nodrošināt lasītāju pieprasījumu. Savulaik pirkām trīs četrus vienas grāmatas eksemplārus. Zanes Daudziņas "Bērnu dienas Komunālajā" ir ļoti pieprasīta, bibliotēkā ir divi eksemplāri, un 47 lasītāji gaida rindā. Ja parēķina, ka katrs izmantos atvēlēto laiku lasīšanai, tad pēdējām ir cerība tikt pie grāmatas pēc diviem gadiem. Arī citās bibliotēkās uz grāmatu ir rinda. Tas ir šobrīd pieprasīts darbs, pēc diviem gadiem būs cits. Cilvēks grib lasīt šodien.

- Arī datortehnika noveco, tehnoloģijas attīstās.

- Par datortehniku rūpējas Cēsu Digitālais centrs – gan drošina, gan novērš kibeles. Bibliotēkā ir e-prasmju konsultants. Šis štata vienības puslodziņš nācās aizstāvēt. Digitālais centrs ikdienā nevar palīdzēt senioriem, kuriem ir specifiskas problēmas datora lietošanā. Viņi pierakstās uz konsultācijām. Konsultants ir programētājs un zinošāks nekā bibliotekārs.

- Novada bibliotēkās brīvu vakancu nav?

- Nav. Darbinieki ir sava darba entuziasti, jo ne jau visas emocijas un gandarījumu var nopirkt par naudu. Tas ir sirds darbs, kadru mainība novada bibliotēkās ir maza. Pieredze ir svarīga, tāpat kā jaunas idejas. Esmu pateicīga vietniecei Skaidrītei Daņilevičai, lietvedei Valdonei Priedītei, ilggadējam darbiniecēm un citām kolēģēm, katru dienu varu par dažādiem sīkumiem zvanīt iepriekšējai direktorei Natālijai Kramai, nelaujot baudīt pelnīto atpūtu. Man tas ir milzīgs bonuss, kāda nav katram jaunam vadītājam. Zinu citu kolēģu stāstus, un viņi uzsver, kā man paveicies – sakrātota bibliotēka, vide, labs kolektīvs. Direktore mani uzrunāja turpināt viņas iesāktu, un kolēģi atbalstīja šo lēmumu, negribu pievilgt.

2025. gadā visām novada bibliotēkām, bet Centrālajai pēc gada ir akreditācija. Tā kā tagad esam kopā, tad, visticamāk, arī Centrālajai bibliotēkai tā būs nākamgad. Arī man tas ir liels izaicinājums, zinot, ka nekad nav bijis tā, ka kāda novada bibliotēka nav akreditēta. Bet citviet Latvijā tā ir bijis.

- Kāpēc kļūvāt par bibliotekāri?

” LĀSMA VASMANE-MAŠINA

- Katrai mazai meitenei bērniībā ir sapnis izaugt par princesi. Es un manas kolēģes esam piepildījušas sapni – esam princeses mūsu Gaismaspīlī.

- Ja tagad daudziem jauniešiem ir skaidra nākotne, man tā nebija. Skatījos uz pedagogijas pusi, bet vecāki ieteica, ka bibliotēka varētu man derēt. Domāju, vecākiem par prieku jau varu dokumentus šim studijām iesniegt, bet, kad tiku budžeta grupā, jautājumu vairs nebija. Ateceros, pirmajās lekcijās nepārtraukti dzirdēju – bibliotēka, bibliotēka. Domāju, vai tiešām tagad visu dzīvi dzirdēšu šo vārdu, vai tas ir mans aicinājums.

Kad atgriezies Cēsīs un satiku paziņas, stāstīju, ka strādāju bibliotēkā, viņiem acis iepletās – ko tur dari, kas tas par darbu, kāpēc tur. Pēc gadiem, kad tā kļuva par Gaismaspīli, dzirdēju komentārus – ak Dievs, tu laimi, tu strādā vienā no skaistākajām Cēsu ēkām. Darbs jau nemainījās. Katrai mazai meitenei bērniībā ir sapnis izaugt par princesi. Es un manas kolēģes esam piepildījušas sapni – esam princeses mūsu Gaismaspīlī.

Ēka brīnišķīga, uz darbu nākam ar prieku un darba stundas neskaitām. Darba laiks ir no desmitiem rītā līdz sešiem vakarā, bet jau pusdeviņos nāk bērnu darza grupas, vakarā ir kāds pasākums.

- Kā bibliotēkai pietrūkst?

- Nākamgad 17. februārī būs desmit gadi, kopš ēka atjaunota. Jau toreiz bija piebūves projekts, bet naudas pietrūka. Gadu gaitā domas par to, kādai piebūvei vajā-

dzētu būt, mainījās, bet pasākumu zāle ir nepieciešama. Ja tagad taptu projekts, Valdemāra bibliotēkas fondu vajadzētu integrēt mūsu bibliotēkā. Tā ir vīzija. Tāpat kā audiogrāmatu pieejamība ikvienam neparakstoties, ka ir veselības problēmas, kā noteikumi nosaka tagad. Tā ir pasaules tendence, ka cilvēki grib klausīties grāmatas. Tālbraucējam šoferam nākas skaidrot, kāpēc viņš nevar saņemt audiogrāmatu. Ir tik daudz profesiju, kur darbā var klausīties grāmatu.

Sadarbībā ar Priekuļu apvienības pārvaldi rīkojam Vidzemes bibliotekāru 22. konferenci. Lai tā notiktu Centrālajā bibliotēkā, tā jāslēdz, atbrauc simts dalībnieku, Bērnu nodaļas mobilo plauktu pārvietojam, cits pie cita saspiežamies. Arī turpmāk konferences rīkosim pagastos, lai Vidzemes kolēģi redz arī mūsu pagasta bibliotēkas.

- Bibliotēka kā atmiņas institūcija, zināšanu krātuve, vai Latvijā ir novērtēta tās nozīme?

- Rīgas Gaismaspīlis pacēla bibliotēku prestižu un nozīmi. Arī mūsu bibliotēka pēc rekonstrukcijas ieguva citu vērtējumu ne tikai cēsnieku acīs. Avīzes, grāmatas ir pamatpakalpojums, tad vēl ir citi, kurus nevar saskaitīt uz abu roku pirkstiem. Bibliotēkas mainās līdzī laikam. Tagadējās nevar salīdzināt ar laiku pirms gadiem 30.

Ja kāda problēma, cilvēki nāk uz bibliotēku. Bankā klienti izstāsta vispārīgi, izdrukā maksā astoņus eiro, un viņai iesaka – ejiet uz bibliotēku, tur jāmaksā deviņi centi. Mums norēķini ir tikai ar bankas karti, skaidru naudu nedrīkstam pieņemt, un vecāki cilvēki ir neapmierināti. Arī ne visiem bērniem ir bankas kartes, bet mācībām vajag kaut ko nokopēt, izdrukāt. Tāda ir kārtība, paši mainīt nevaram. Bibliotēkām nepārtraukti jādomā, kā ieinteresēt cilvēkus te iegriezties un atgriezties. Algu saņemam, un sabiedrībai jāredz mūsu darba rezultāts – lasītāju, bibliotēkas apmeklētāju interese, vajadzība pēc pakalpojumiem, ko sniedzam.

- Ģimenē abi esat vadītāji.

- Draugi jau smejas, ka esam priekšnieku ģimene. Vīrs ir ugunsdzēsēju Cēsu daļas komandieris. Pirms tam desmit gadus bija ugunsdzēsējs Cēsīs, tad strādāja Valmierā, tagad vada vīrus, ar kuriem kopā strādāja. Man tāds pats stāsts, jāvada kolēģi, ar kuriem ikdienā strādāts. No vīra varu daudz mācīties, viņam ir vērtīgi padomi. Kad bijusi smagāka diena, viens otram pakratām sirdi. Atbalsts ir būtisks. Arī draugu un vecāku. Dēlam ir četri gadi, viņam vecāku darbs neinteresē. Meitai 15 gadi, viņa novērtēja, ka labi izklausies, kad stāstīs, ko dara vecāki.

- Ir Dzejas dienu laiks. Kādas pašai attiecības ar dzeju?

- Bērniībā daudz laika pavadīju Veidenbauma "Kalāčos". Tur mana mamma strādāja, līdz piedzimu es, tad notika ugunsgrēks un vairs nebija, kur atgriezties, bet muzeja vadītājs Jānis Krieviņš bija tēta draugs. Vasarās turp braucām, mums tur bija pat dārziņš. Kā bērns nesapratu, ka tas ir muzejs, domāju, ka tas ir mūsu lauku mājas. Visos pasākumos biju klāt, atceros Dzejas dienas ar Aivaru Neibartu, Juri Vilcānu, Māri Melgalvi, kā bērns ar viņiem dudzījās. Tikai ar gadiem sapratu, cik unikālas ir šīs atmiņas, ka man bija iespēja ar viņiem kopā sēdēt pie ugunsgrāka, dziedāt. Man ir pēdējās Veidenbauma radniecības Biruta Leites dāvināta sudraba karotte, kuru viņa ieguvisi kādās sacensībās. Esmu viņas apmīļota, labprāt sēdēju klēpi. Tas sasaista personiski ar šo vietu. Prieks, kā muzejs ieinteresē jauno paaudzi par "Kalāčiem", Veidenbaumu, rosina lasīt, rakstīt dzeju. Arī pati esmu mūziķe, rakstu dziesmas, dažām esmu mēģinājusi rakstīt vārdus, bet nemāku tik labi izteikties. Ir taču tik daudz brīnišķīgu dzejoļu, kas var skanēt dziesmās. □

Avots: Druva

Datums: 13-09-2024

Dzeja ir brīvība

◆ Radošā lidojumā Bauskā aizvadīta «Dzejas diena – Grāmatu diena»

Saules dārzā trešdien, 11. septembrī, norisinājās Bauskas Centrālās bibliotēkas organizētā «Dzejas diena – Grāmatu diena», kurā skanēja gan konkursa dalībnieku, gan dzejnieka Viļa Plūdoņa darbi.

AIRIKA BALODE

Sarīkojums sākās Saules dārzā pie novadnieka, šī gada jubilāra Viļa Plūdoņa pieminekļa. Ar garīgi piepildītām sarunām tas turpinājās Bauskas Kultūras centrā (BKC).

Deklamē savu dzeju

«Dzejnieka piemineklis Saules dārzā slejas kopš 2014. gada, tas šeit atrodas apaļus desmit gadus, bet Vilim Plūdonim šogad 150. Dzejnieka jubilejas gadā Bauska ir kārtīgi uzjundīta – rātsnamā ir notikusi konference, Saules dārzā un «Lejeniekos» ir aizvadīti skaisti koncer-

ti, izveidota izstāde pilsētvīdē, un kā kronis visam – renovētas Viļa Plūdoņa dzimtās mājas «Lejeniekos»,» sacīja Bauskas Centrālās bibliotēkas (BCB) galvenā bibliogrāfe Madara Maslova-Konrāde.

Konkursa «Plūdoņa dzejas akordeons» dalībnieki deklamēja pašu radītās dzejas rindas. Piedalījās vairāku vecuma grupu dzejdari, kuri dzejojot pauda dažādas domas un tēmas. Konkursantu skaitā – Bauskas Valsts ģimnāzijas audzēkņi Lera Oboleviča, Patriks Levāns, Melisa Mincenberga, Dāvis Mokrijs un Vendija Volosovska, Bauskas 2. vidusskolas skolniece Līva Grosberga, dzejniece Sandra Cirule, novada iedzīvotājas Violeta Kļaviņa un Agrita Otomere.

Pēc konkursa dalībnieku sveikšanas mūziķis Raitis Zapackis, kurš Bauskā uzstājies vairākkārt, izpildīja dziesmas ar Viļa Plūdoņa vārdiem un lasīja dzejnieka laika-

biedru atmiņas, kas ļāva novadnieku iepazīt no personiskākas perspektīvas. Viļa Plūdoņa dzeja mūzikā dzestrajā gaisā skanēja ar īpašu spēku, it kā dzejnieks pats būtu klāt – dažbrīd pieminekļi laistījās zeltā, saules staru apspīdēt.

Uztec bibliotēkas pasākumus

Raitis Zapackis apmeklētājiem piedāvāja izmēģināt spēkus Viļa Plūdoņa radīto mēles mežģu lasīšanā. Dažādu vārdu salikumus izmēģināja gan skolasbērni, gan pieaugušie, tostarp arī bauskēniece Mudite Strazdiņa. Viņai mēles mežģa rīmi par krupju papu izdevās nolāsīt nevainojami.

«Man patīk Bauskas Centrālās bibliotēkas rīkotie pasākumi – tur strādā profesionāli un radoši cilvēki, padarot bibliotēku par dzīvāko vietu pilsētā. Vienmēr piedalās interesanti cilvēki, kuri

ko jauku pastāsta, tāpēc esmu regulāra sarīkojumu apmeklētāja,» domās dalās M. Strazdiņa. «Saules parka pasākums bija skaists, tik zēl, ka saulīte nesildīja no mugurpuses – nedaudz vēss kļuva.»

Bauskēniece lasa gan dzeju, gan dailliteratūru. Īpaši iecienījusi Ārijas Elksnes darbus, taču konkrēta mīļākā rakstniece viņai nav, jo lasa dažādu autoru daiļradi. Pēc sasildīšanās mājās M. Strazdiņa Kultūras centrā apmeklēja pārejo pasākuma programmu.

Iedvesma ir dzīvē

BKC izstāžu zālē apmeklētājiem bija iespēja iegādāties grāmatas par zemākām cenām, foajē darbojās improvizēta dzejas bibliotēka – lasītāji te varēja nodot iepriekš bibliotēkā paņemtās grāmatas un mājup nest kādu no dzejas izlasēm.

Turpinājums 6. lpp.

DZEJAS KONKURSA dalībnieki tika pie pateicības balvām un skaļām ovācijām.

GRĀMATAS par zemāku cenu kā tirgū bija iespējams iegādāties BKC izstāžu zālē.

FOTO – IVARS BOGDANOVŠ

Dzeja ir brīvība

◆ Radošā lidojumā Bauskā aizvadīta «Dzejas diena – Grāmatu diena»

Sākums 1. lpp.

Kultūras centra zālē klātesošs uz sarunu aicināja literatūrzinātnieks un dzejnieks Kārlis Verdiņš. Tikšanās laikā viņš deklamēja savu dzeju, stāstīja par sevi, kā arī atbildēja uz jautājumiem. Nenopietnas darbus dzejnieks sācis rakstīt jau skolas laikā, taču nopietnāk tam pievērsās vidusskolas izskaņā. «Uzreiz pēc vidusskolas nonācu jauno autoru nometnē, kur satiku citus tādu pašus jaunus un trakus, kam interesē literatūra. Seminārā mūs vērtēja jau pieredzējuši dzejnieki, un pamazām tas viss turpinājās.» K. Verdiņa «maizes darbs» ir pētniecība Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta kultūras, sabiedrības un vides pētījumu nodaļā.

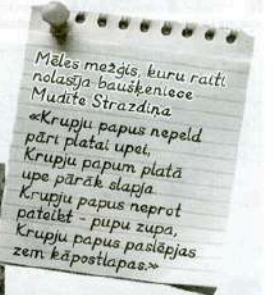
«Vis, kas notiek dzīvē, var iedvesmot – arī viss, ko izlasu grāmatās. Man patīk laikabiedri, citi latviešu dzejnieki, un, kad viņi publicē ko jaunu, viņi iedvesmo arī mani ko uzrakstīt. Nav speciālas formulas, kas iedvesmo – tas notiek pats no sevis. Gadā uzrakstu vien nedaudz dzejojus, jo ilgbēni daru svarīgākas lietas, bet dzeja man ir kā brīvība, jo rakstu, kā gribu.»

Sagatājis Ķīnu

Aizraujošā ceļojumā klātesošs vedā vairāku ceļojumu grāmatu autori Laine Pērse un Artūrs Driņins. Par jaunākajā grāmatā «Sarkana pūka zemē» lasāmo pāris stāstīja, fona radot bildes un videoklipus no ceļojuma Ķīnā, kur abi pavadīja trīsarpus gadus. Izziņo! Āzijas lielvalstīs, ikdienā Laine un Artūrs bērniem skolā mācīja angļu valodu. Abi smejojot atzina, ka viņu ariene Ķīnas iedzīvotājiem šķitusi ļoti eksotiska – īpaši ap-

BAUSKĒNIECE Mudite Strazdiņa veikli notasīja mēles mežģi par krupju papu.

ANTA ENGELE dzejas dienu noslēdza ar muzikālu priekšnesumu.

CEĻOTĀJI – Artūrs Driņins un Laine Pērse (vidū) – izceļoņā Klātesošs ar irbulīšiem pārvietot zīrnus.

matojums uz rokām, kuru bērni nekautrējoties arī «stestēja», proti, pienāca, lai paraustītu matņipus uz Artūra rokām. Dau-

dziem bija atklājams, ka Latvija zināmā austrumu virtuves restorānā «Gan Bei» nosaukums no ķīniešu valodas tulkojams kā tosts «Priekā!».

Lai iepazītu Ķīnu ne tikai no stāstīta un attēlēm, bet sajūstu arī garšu, Laine un Artūrs apmeklētājus cienāja ar īpašu pipuru mizām. Jo ilgāk tas košā, jo vairāk jut tirpoņu uz mēles, līdzīgi kā pēc zobārsta apmeklējuma, kad saņemta anestēzija. Atraktīvajam pasākuma dalībniekiem bija iespēja laimēt rakstnieku gramatu, piedaloties nelielā pārbaudījumā – ar irbulīšiem, ko Āzijas tauta ikdienā izmanto cilēna notiesāšanā, desmit zīrnus bija jāpārleik no viena trauciņa otrā.

Ātrāks vilciens

Stāstnieki atklāja daudz aizrau-

joša iz dzīves Ķīnā, piemēram, devusies braucienā ar pasaules ātrāko vilcienu «Shanghai Maglev» jeb «Shanghai Transrapid», kas traucas ar ātrumu 460 kilometri stundā. No Bauskas uz Rīgu ar tādu vārtu aizbraukt septiņas minūtes.

Ķīnā ir daudz augstāku līmeņu nekā pie mums, jo reizēm mēs tās bijušas tik advancētas, ka viņiem bijušas grūtības ar izprašanu. Latvija vecāka gadagājuma ļaudim datora vai telefona lietošana joprojām nereti ir sarežģīta, savukārt Ķīnā pati vecmāmiņas tirgū klientus lūdz noreķināties ar aplikāciju un QR kodu.

Pēc sarunām ar autoriem mūziķe Anta Engle ar garīgu skaņu lidojumu noslēdza kultūras pīkstātināto dzejas dienu. ◆

Avots: Bauskas Dzīve
Datums: 13-09-2024

Kad dzejas vārdi uzrunā

■ DZEJA TĒPAT VIEN IR. To apliecina Cēsu Centrālās bibliotēkas radošā komanda – Ināra Elbrete, Elīna Riemere, Inese Majore, Lāsma Vasmane-Mašina, Inta Zaksa un komponists Juris Krūze.

SARMĪTE FELDMANE,
teksts un foto

Ar dziesmu "Cēsīm", kurai vārdus sarakstījusi Lauma Daugiša, ieskanējās vietējā komponista Jura Krūzes autorvakars Cēsu Centrālajā bibliotēkā. Bibliotēkas radošā komanda sadarbībā ar komponistu piedāvāja programmu

"Uz melnbaltiem taustiņiem dzejoļi skan...". Tas bija gan koncerts, gan dzejas lasījumi, kuros varēja iepazīt Cēsu pušes un Latvijā pazīstamu dzejnieku dzejoļus, gan dzirdēt dziesmas ar viņu vārdiem. Bibliotēkāres izvēlējās kāda dzejnieka dzejoļi, to nolasīja, bet J.Krūze izpildīja savu dziesmu ar tā paša autora vārdiem.

"Ir Dzejas dienas. Tāpat kā pirms 59 gadiem, kad Latvijā aizsākās tradīcija, mūsu bibliotēkā skan dzeja, skan dziesmas. Dzejas dienas ir jāsvin ikvienam, kurš lasa un raksta dzeju," atgādināja Bērnu apkalpošanas nodaļas vadītāja Inta Zaksa un atklāja, ka kolēģes katru izraudzījušās dzejoļi, kas uzrunājis. Bet Novadpētniecības lasītavas vadītāja Elīna Riemere puda pārliecību, ka katrs lasītājs dzejo-

li atrod vēstījumu sev, kaut varbūt dzejnieks domājis pavisam ko citu. Bibliotēkāres atklāja, ka J.Krūzes autorkoncertam izraudzīties kāda vietējā dzejnieka vienu dzejoļi bijis ļoti grūti. "Nav viegli runāt dzejoļi, ja autors klausās," bilda I.Zaksa.

➔ 4

Kad dzejas vārdi uzrunā

1 ➔

Juris Krūze sarakstījis vairāk nekā 300 dziesmu. Kā pats atzīst, ja lasot vārdi skan, tad atliek pierakstīt notis. Atgādinot par saviem priekšgājējiem, izrādot cieņu viņu paveiktajam un atstātajam mantojumam, bibliotēkas direktore Lāsma Vasmane-Mašina nolasīja kādreizējā bibliotēkas bibliotekāra, dzejnieka, sabiedriskā darbinieka Roberta Janelsiņa dzejoļi no krājuma "Gaujmalieša

pāmākšana". Viņu 38 gadu vecumā iznīcināja padomju vara. Savulaik grāmatas atvēršanai J.Krūze uzrakstījis vairākas dziesmas ar R.Janelsiņa vārdiem. J.Krūzem ir daudzas dziesmas ar Cēsu dzejdaru vārsim. Dzejas dienās mūzikā izskanēja Dzidras Inkinas, Evas Dortānes, Valensijas Ošas, Ainas Kareles, Mirdzas Kerliņas, Laumas Daugišas dzeja. Līdztekus tām par dažādām tēmām rudenīgi pacilājošu gaisotni radīja ik dzejoļis no Tamāras Skrīnas, Pētera Jurciņa, Andas Līces, Guntara Godiņa, Ulda Ausekļa, Alfrēda Krūkļa krā-

jumiem. Dziesmu izpildījumā J.Krūzem palīdzēja bibliotekāres, bet pazīstamās līdzī dziedāja arī citi Dzejas dienu svinētāji. Klausītāji neskojās ar aplausiem. Rakstniece Aina Karele izteica prieku, ka Dzejas dienas atgriežas Cēsīs un arī citviet Latvijā. "Pēdējos gados tās bija paklīdušas," teica A. Karele un ierosināja bibliotēkas radošajai komandai un J.Krūzem ar programmu klausītājus iepazīstināt arī citur. Viņas rosinājumam atbalstu puda vairāk nekā pusimts sarīkojuma apmeklētāju. Dzejas dienas Cēsu Centrālajā

bibliotēkā turpinās. Pasākumi un notikumi gaidīs dažādas paaudzēs, no bērnu dzejniekiem līdz senioriem. Būs jauno dzejdaru pēcpusdienu, kurā skolēni no 1.līdz 9.klasei lasīs savu dzeju, būs tikšanās ar dzejnieku Ervīnu Vardi, kurš iepazīsies ar jaunās paaudzes uzrakstīto, rosinās dzejot. Kā saka bibliotēkas direktore L.Vasmane-Mašina: "Varbūt Cēsīs izaugs kāds dzejnieks."

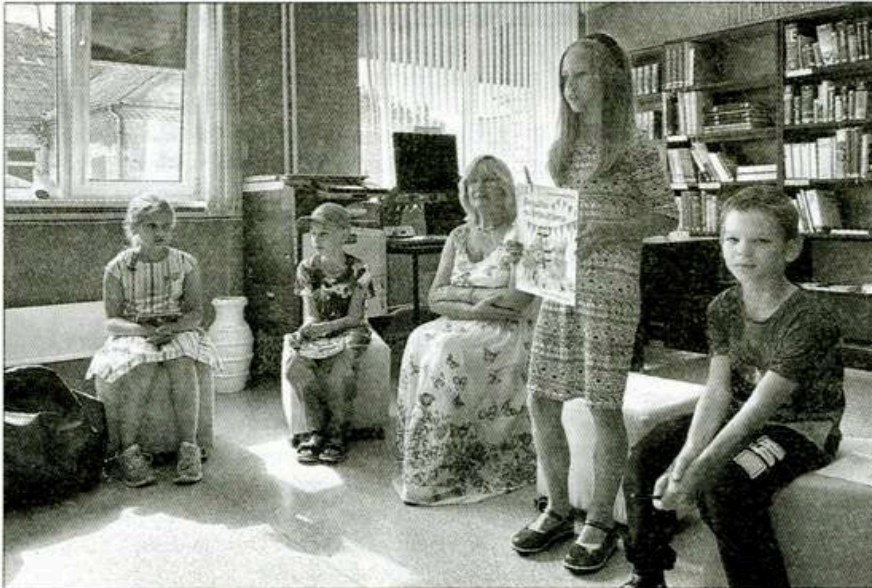
Ikvienam varētu būt interesanti sacerēt rīmes, par pamatu ņemot grāmatu nosaukumus grāmatplauktā, un piedalīties konkursā "Spārmotās grāmatu muguriņu rīmes". "Dzejas dienas ir jāsvin, jāļaujas radošumam," pārliecināta bibliotēkas radošā komanda. □

Avots: Druva

Datums: 13-09-2024

Krāslavas bibliotēkā godina vasaras čaklākos lasītājus

Publicitātes foto

Krāslavas novada bibliotēkā notika noslēguma pasākums čaklākajiem vasaras lasītājiem, kuru organizēja Bērnu literatūras nodaļa. Vasaras laikā 256 jaunākie lasītāji izņēma 1026 grāmatas, un daudzi no viņiem izlasīja vairāk nekā trīs grāmatas, bet dažiem izdevās izlasīt pat 24.

Nodaļas vadītāja Viktorija Urbanoviča apsveica bērnus un uzsvēra, ka visi dalībnieki ir iesaistījušies sabiedrības kustībā «Restarts lasīšanai!», kas veicina lasīšanas kultūras atdzimšanu un attīstību.

Kustības mērķis ir nostiprināt lasīšanas tradīcijas un uzlabot jaunās paaudzes

lasītprasmi, kas ir būtiska ne tikai humanitāro zinātņu, bet arī matemātikas un citu eksakto zinātņu apguvei. Pētījumi liecina, ka lasīšana attīsta kritisko domāšanu, empātiju, zinātkāri un analītiskās prasmes, kā arī uzlabo koncentrēšanās spējas un izpratni par cēloņu un sekas attiecībām. Latvijas Nacionālās bibliotēkas centra vadītāja Silvija Tretjakova uzsver, ka šī kustība ir svarīga Latvijas nākotnei.

Bibliotekāres Sanita un Viktorija mudināja bērnus runāt par izlasīto, daloties ar iespaidiem par grāmatām, lasot citākus un iesakot tās citiem.

Pasākuma noslēgumā bibliotēkas direktore Valentīna Magidas pateicās bērniem un viņu vecākiem par aktīvo iesaisti lasīšanā un uzdrīkstēšanos uzstāties.

Visi dalībnieki saņēma Atzinības, grāmatas un saldumus. Pasākuma laikā bērni piedalījās arī aktivitātēs, kas bija veltītas grāmatu varoņiem.

Mīlestība pret grāmatām un rūpes par nākamo paaudžu izaugsmi ir tas, kas vieno visus šajā pasākumā iesaistītos. ▣

Avots: Vietējā Latgales Avīze

Datums: 30-08-2024

"Septembrī dzeja nedzīvo grāmatu lappusēs. Tā izlido brīvībā," izjust Dzejas dienu gaisotni kopā ar Smiltēnes novada bibliotēkām aicina Smiltēnes novada bibliotēkas vecākā bibliotekāre Jolanta Zirne. FOTO: SANDRA PĒTERSONE

Aicina ieklausīties dzejā

Ik gadu septembra pirmajā pusē Latvijā notiek Dzejas dienas – publisku dzejas lasījumu tradīcija, kas aizsākās 1965. gada 11. septembrī Rīgā, Komunāru parkā (pašreizējā Esplanādē), atzīmējot Raiņa 100. dzimšanas dienu.

Tradīcija dzeju īpaši celt godā tieši septembrī saglabājusies līdz mūsdienām. Šogad Dzejas dienu programma Latvijā ir pieteikta ar saukli "Dzeja dejoj!". Arī Smiltēnes novada bibliotēkas aicina kopā ar tām izbaudīt īpašo dzejas mēneša gaisotni un piedāvā dzejas lasījumus, koncertus, izstādes un citas radošas aktivitātes.

Būs tikšanās dzejā un mūzikā
Smiltēnes bibliotēka ielūdz visus interesentus uz savu Dzejas dienu pasākumu "Šaruna par putniem – par tiem, kas galvā un debesīs" trešdien, 11. septembrī, pulksten 15 bibliotēkas pagaidu mājvietā Dakteru ielā 27.

Tā būs satikšanās dzejā un mūzikā. Savu dzeju runās dzejnieces Daiga Kalinka un Ramona Ruņģe-Keiša. Dziesmas un mūzika skanēs Ingas Zomerovskas un Levas Līnes sniegtumā.

Daigas Kalinkas dzeja ir izdota trīs autorgrāmatās, viņas dzejoļi atrodami gan daudzos dažādu izdevēju kopkrājumos, gan arī publicēti laikrakstos un lasāmi internetā. Ramonas Ruņģe-Keišas pirmā autorgrāmata izdota 2022. gadā, arī viņas dzejoļi ir lasāmi dažādos kopkrājumos.

"Septembrī dzeja nedzīvo grāmatu lappusēs. Tā izlido brīvībā, skan kā čuksts, kā kļiedziens, kā

mūzika no lūpām un iemājo cilvēku mutēs, sirdīs, prātos un dažkārt pat pamanās ieplūst asinsritē, jo septembrī Latvija dzīvo un elpo Dzejas dienu zīmē," dzejas nozīmīgumu uzsvē un uz tikšanās aicina Jolanta Zirne, Smiltēnes novada bibliotēkas vecākā bibliotekāre.

Smiltēnes novada dzejnieku devumā var ieskatīties Smiltēnes bibliotēkā izliktajā literatūras izstādē "Uzziedēt dzejā", pie viena aplūkojot Valkas mākslas skolas audzēkņu darbu izstādi. Savukārt 25. septembrī pulksten 11 Smiltēnes bibliotēkā notiks prezentācija "Ceļojums laikā: Smiltene laiku lokos" – ieskats bibliotēkas novadpētniecības krājuma foto un video materiālos.

Savukārt Smiltēnes bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļa aicina ikvienu radošu cilvēku līdz 22. septembrim piedalīties Dzejas dienu aktivitātē un ilustrēt ar fotogrāfijām Ulda Ausekļa dzejoļus vai to fragmentus.

To Ulda Ausekļa dzejoļi, kas visvairāk aizkustina vai iedvesmo, var izvēlēties, atnākot uz bibliotēku (Gaujas ielā 1, sporta halles 2. stāvā) un ieskatoties bibliotēkas krājumā. Pēc tam, izmantojot savu iztēli, izvēlētās dzejoļa rindas jāiemūžina fotogrāfijās (maksimāli 10 foto), un kopā ar dzejas rindām līdz 22. septembrim jānosūta uz "WhatsApp" 20047821 vai e-pastu bernubiblioteka@smiltenesnovads.lv.

Visu dalībnieku iesūtītos foto un to atbilstību dzejas rindām vērtēs bibliotēkas darbinieki un noteiks trīs veiksmīgos (precizākos, radošākos un neparastākos) darbus,

kuri saņems balvas.

Fotogrāfijas tiks izvietotas Smiltēnes bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļā no 24. septembra līdz 18. oktobrim, ļaujot arī citiem bibliotēkas apmeklētājiem iepazīt Ulda Ausekļa dzeju pavisam jaunā skatījumā.

Pasākumi būs arī citviet novadā

Dzejas dienas ir ienākušas un vēl ienāks arī citās Smiltēnes novada bibliotēkās gan caur dažādām izstādēm, gan pasākumiem, – interesentiem ir tikai jārodas un jāskatās, ko tās piedāvā.

Piemēram, Bilskas bibliotēka piektdien, 13. septembrī, pulksten 18 aicina uz dziesminieka Kārļa Kazāka koncertu. Mūziķis uzstāsies pie Bilskas pagasta pārvaldes ēkas (lietus gadījumā pagasta pārvaldes zālē). Lai ir silti un ērti, koncerta apmeklētājiem vēlams līdzi ņemt savus sēžamos un pledus. Savukārt Bilskas pagasta pārvaldes ēkas logos līdz 18. septembrim apskatāma Bilskas pirmsskolas grupiņu audzēkņu darbu izstāde "Dzejolis".

Izstādes piedāvā arī Raunas, Vairiņu un Palsmanes bibliotēkas.

Jau rakstījām, ka 20. septembrī pulksten 17 Apes bibliotēka aicina uz dziesmu autora un dzejnieka Guntara Rača autorvakaru "365", kurā muzicēs arī jaunais talants Edvards Strazdiņš.

Savukārt Virešu pagasta Vidgas bibliotēkā 20. septembrī pulksten 18 atklās novadpētniecības centra "Mājvieta" ekspozīciju un dzejnieces Kornēlijas Apškrūmas istabu. 📖

— Sandra Pētersone

Ceļojot pa Augšdaugavas novadu

Ir aizritējuši ar nepacietību gaidītā vasaras ekskursija, ko ik gadu sarūpē Ulbrokas bibliotēkas vadītāja Daiga Brigmane. Kopīgo ekspedīciju dalībnieki jau kļuvuši ne vien par domubiedriem, bet arī labiem draugiem.

Divas ar Augšdaugavas novada kultūrvēstures un dabas bagātībām piesātinātās dienas aizvadījām kopā ar profesori Janīnu Kursīti un vēstures skolotāju Robertu Ķipuru. Ekskursijas vadību uzņēmās arī Latvijas Vēstures un sociālo zinību skolotāju biedrības prezidente Baiba Atmane. Jāatzīmē viņas darbs, atgriežot Latvijas vēstures priekšmetu skolu programmās, kas kompetenču pieejas programmā bija palikusi novārtā.

Divu dienu garumā bagātinājāmies, stāstīdami katrs savu stāstu sarunā ar Janīnu Kursīti. Tēma par Staburaga klinti iezīmē zaudētās Daugavas ainavas simbolisko nozīmi. Daudzi no mums vēl kā bērni to bija redzējuši pirms appludināšanas. Ar grupas dziedājošo dalībnieku Irbes, Dzuljetas un citu skanīgo balsu uzmundrinājumu visi dziedam "Kam raudi tu, ak daiļā Staburadze".

Vēl cita tēma saistīta ar daudzveidīgo pieredzi ārzemēs, it īpaši, tur nonākot pirmo reizi. Vienoti secinām – nekur nav tik labi kā mājās. Tieši tādēļ mūsu ceļš ved pa Latviju, lai apzinātu pašu zemes vērtības, kas garīgi bagātina un ceļ pašapziņu.

Pabijām abos Daugavas krastos – Sunākstē, Viesītē, Zasā, Ilūkstē, Daugavpilī, Krāslavā un Indrā. Redzētās vietas, satiktie cilvēki, baznīcu apmeklējums, materiālu ekspozīcijas muzejos, Sēlijai un Latgalei raksturīgās dziesmas – garīga maize un zināšanas mūsu prātiem. Janīna Kursīte mūs izglītoja Sēlijas un Lat-

gales etnogrāfijā un kultūrvēsturē, Roberts Ķipurs iepazīstināja ar vietu vēsturi un pieminekļiem, padziļinot zināšanas 1905. gada notikumos un Latvijas Brīvības cīņās.

Gotharda Frīdriha Stendera dzīves un darba vietas Sunākstē, Sunākstes Baltā baznīca – šeit apstājāmies vispirms. Ar savām acīm redzētais un dzirdētais ļāva dziļāk izjust Stendera lomu laikmetu ritumā. Iespējams, gudrāki palikām, dzerot ūdeni no Stendera gudrības akas. Garīgu gaismu smēlāmies, aplūkojot akadēmiķim Jānim Stradiņam veltīto tēlnieka Ojāra Feldberga skulpturālo ansambli "Gaismas vārti" Sunākstes mācītājmuižas vietā.

Viesītē, muzejā "Sēlija", apmeklējām piemiņas ekspozīciju "Paula Stradiņa skola". Iepazinām ievērojamās un diženās Stradiņu dzimtas devumu, arī latviešu fotogrāfijas pamatlicējam Mārtiņam Bucleram veltītos materiālus.

Ceļā uz Zasu – rakstnieku Aleksandra un Jāņa Grīnu dzimtās mājas "Ziedi". Leimaņos apmeklējām seno latvju zīmju parku, Zasā – amatniecības centru "Rūme".

Vēl baltie dievnami Ilūkstē, Sēļu muzejs, Krāslava ar sakoptajiem koka namiem un varenā grāfu Plāteru pils. Lielo Muļķu ciemā par muļķi palikt nevar, vietvārdam ir sava nozīme. Indrā, robežsargu vajadzībām celtajā dievnamā ierīkotajā Laimes muzejā, meklējām laimi.

Grupas vārdā un dziļā sirsnībā

Ginta Zalcmāne,

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Ekskursija Ulbrokas bibliotēkas lasītājiem kopā ar Janīnu Kursīti. Sēlija un Laimes muzejs (vēsture, dievnami, amatniecība, latvju rakstu zīmes, folklorā, kultūrvide un kulinārais mantojums). 2024. gada 23., 24. augusts.

Avots: Tēvzemīte
Datums: 06-09-2024